

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neželeni dopisi se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Tisk: tiskarna „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročništva: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 2.50
za pol leta 1.25

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 v. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 v. vsaka nadaljna vrsta K 20.—
Maš oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652

Pregled najnovejših dogodkov.

Italijanska bojišča. — Na Primorskem zmerni topovski boji, ravno tako v plöckenskem odseku. Na flemiski fronti laški napadi zavrnjeni.

Ruska bojišča. — Zapadito Moldave v Bukovini Rusi odbiti. Hrib Ploska v Karpatih jugozapadno, Rafajlove zavzeli Rusi. Jugovzhodno Brzezanov so se ruski napadi izjalovili; novi napadi. Severno Zborovega močni ruski napadi odbiti.

Romunska bojišča. — Rumuni so obstrlejevali Sibinj. Naša artiljerija pregnala romunske poizvedovalne oddelke. Na obeh straneh Bistrice v romunskem obmejnem boju v stiku z Rumuni. Nemci in Bolgarji vdrl v Dobrudžo.

Albansko-macedonska bojišča. — Italijani zopet udri čez Vojušo vzhodno Valone; večina odbiti. V macedoniji nič pomembnega.

Zapadna bojišča. — Siloviti artiljerijski boji ob Sommi. Francoski napadi odbiti severno. Somme in v thiaumontskem odseku.

Turška bojišča. — Na kavkaški fronti Rusi v ognitskem odseku odbiti; v središču turški uspehi.
Razno. — Vesti iz Grške.

Italijanska bojišča.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglša: 3. septembra 1916.

Italijansko bojišče. — Na primorski fronti se nadaljuje zmerno močni topovski boji. V plöckenskem odseku je po napadih, ki smo jih odbili, nastopil mir, nato je zopet oživilo artiljerijsko delovanje. Na fronti južno flemške doline so se izjalovili sovražni napadi na Coltorundu in caurilski škrlini.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 3. (Kor.) Iz vojne tiskovne ga stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 1. t. m.: Na severni strani Monte Cimona v astiški dolini so naši oddelki nenadoma napadli sovražne približevalne jarko ter so jih razdelali z ročnimi bombami in minami. Sovražnik je pobegnil, zapustivši orožje in municijo, ki smo jo mi pobrali. V Sungske dolini so sovražni oddelki 30. avgusta popoldne po močni artiljerijski pripravi napadli naše postojanke na desni strani Coalbaanske doline, dočim so drugi oddelki, da bi nas zavrnili v drugo stran, naskočili naše črte v Campelski dolini med Primo Lunetto in Malga Cenonom. S protinapadom smo poglgnili sovražnika v beg. Sovražnik je pustil okoli sto mrtvecev na bojišču in 35 ujetnikov v naših rokah. V gorenji donjski dolini močan sovražni težki artiljerijski ogenj. — Na soški fronti je poizkušal nasprotnik tekom močne nevlhte napasti naše postojanke vzhodne Gorice in severno Opatjagasa. Odbili pa smo ga takoj. Sovražna artiljerija je obstreljevala Krmin, Valliselo in Gorico, pri čemer je bila zopet zadeta bolnišnica. Nekoliko sanitetnih vojakov je bilo ranjenih.

Ruska bojišča.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglša: 3. septembra 1916.

Rusko bojišče. — Prestolonasledniška fronta: Jugovzhodno Fundul Moldovi in zapadno Moldave so naše čete dabile več ruskih napadov. Hrib Ploska, jugozapadno Rafajlove, so Rusi zavzeli po srđitem boju. Jugovzhodno Brzezanov se je včeraj izjalovilo več ruskih sunkov. Danes je sovražnik ponovno pričel napadati. — Princa Leopolda Bav. fronta: Severno Zborovega so nemške čete Böhm-Ermoliteve armade, zavrnivši ruski na-

pad, zasledovale nasprotnika preko njegovih jarkov.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 3. septembra 1916.

Vzhodno bojišče. — Princa Leopolda Bav. fronta: Severno Zborovega so ponovno napadle močne ruske sile. Hrabra četa pod poveljstvom generala pl. Ebna so jih do zadnjega vrgle, deloma v bajonetnem boju. — Fronta nadvojvode Karla: Vzhodno in jugovzhodno Brzezanov so se vršili krajevno omejeni boji. Sovražni napadi so bili zavrnjeni. Boj se na nekaterih mestih še vrši. V Karpatih so bila ruska podjetja včeraj v glavnem naperjena proti Maguri in gorskim postojankam jugovzhodno odtod. Uspeha niso dosegla. Nasprotno pa je hrib Ploska, južno Zjelone, po večkratnih brezuspešnih sovražnikovih naskokih ostal v njegovih rokah.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Romunska bojišča.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglša: 3. septembra 1916.

Romunsko bojišče. — Sovražna artiljerija je včeraj obstreljevala Sibinj. V györgyskem okolišu so Rumuni tipali proti našim postojankam. Naša artiljerija je poglgnala nazaj sovražne poizvedovalne oddelke. Drugače ob nelzpremenjenem položaju nič posebnih dogodkov.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 3. septembra 1916.

Vzhodno bojišče. — Na obeh straneh Bistrice v romunskem obmejnem ozemlju so nemške in avstro-ogrške čete prišle v bojni stik s sovražnimi prednjimi četami. — Dobruško mejo med Donavo in Crnim morjem so prekoračile nemške in bolgarske čete. Romunske mejne obrambne čete so z njihovimi izgubami vrzene.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

BOLGARSKI VOJNI MANIFEST.

SOFIJA, 2. (Kor.) Kraljev vojni manifest spominja na izdajalski napad Romunske na Bolgarsko tekom srbsko-bolgarske vojne, na ponižanje Bolgarske, ki ji je bila z bukreškim mirom odtrgana Dobrudža, ter nadaljuje: Danes, ko se je Bolgarski s pomočjo hrabrih čet naših zaveznikov posrečilo, da je zavrnila napad Srbije na naše ozemlje, da je poslednjo potolkla in razbila ter uresničila enotnost bolgarskega naroda, ko je Bolgarska gospodarica skoraj vseh ozemelj, na katera ima zgodovinsko in narodno pravico, je oni in isti zased, Romunska, napovedal naši zavezniški Avstro-Ogrski vojno in sicer zopet pod pretvezo, da zakriva evropska vojna v sebi važne teritorialne izpremembe na Balkanu, ki bi ogrožala njeno ekzistenco. Brez vojne napovedi so romunske čete že 28. avgusta obstreljevale bolgarska obdonavska mesta Ruščuk, Svistov itd. Radi te provokacije od strani Romunske zapovedujem naši armadi, da prepodi sovražnika preko mej kraljestva, uniči verolomnega sosedu, zagotovi za ceno tolikih žrtve uresničenost bolgarskega naroda ter naše brate v Dobrudži osvobodijo suženjstva. Bojevali se bomo rano ob rami s hrabriimi, zmagovitimi četami vseh naših mogočnih zaveznikov. Pozivljam bolgarski narod na novo slavno junštvo, s čemur bo ovenčal svoje posvečeno delo osvobodjenja. Naj bolgarski vojak tudi nadalje hiti od zmage do zmage.

nje klije večno kroginkrog, in ljubezen stoji kraj njega...

Zašepetalo je po tili sobi, in brezkončna radost se je usila z žarki solnčnega dneva skozi okno. In bilo ni več bolesti in žalosti. Pred očmi je vstal Kras, obzaren s solncem poznega poletja. Svetli so se beli kamni ob zelenih grmih. Iz ozkih dolin je vstajal vonj in se je razgrinjal vsepovsod. Temni bori, samevali tami gor na višini, so zrl preko svojega kraljestva in so se tresli nalahko. Potihoma, narahlo, je pihala burja skozi dan. Ob temnem grmovju je šumela in je prepevala s tihim glasom svoje neskončne pesmi. In preko vsega Krasa so hitele pravilice in so kramljale v božji dan, ki se je smejal vsenaokrog.

In tam gori na višini, kraj bele skale rase samotna roža in se ozira na dehteči Kras in na širo morje, ki valovi tam spodaj. Krasna je roža s svojimi rdečkastimi, čistimi lističi. Sladek vonj se širi krog nje — vonj, ki omami človeško srce in budi v njem čustva, polna ljubezni in čudne sreče. In človek sam ne ve, kaj se je zgodilo z njim. Kajti hipoma kleči na kolenih, in ustnice se stiskajo k roži in

Bolgarsko časopisje o Romunski.

SOFIJA, 1. (Agence Tel. Bulgare.) Izbruh romunsko-bolgarske vojne tvori v vsem časopisju, brez razlike politične smeri, predmet živahnih razprav. Listi žigosajo postopanje Romunske, ki je po bukreškem miru delala na to, da bi izzvala spor, in izražajo svoje polno zaupanje v izid nove vojne. Vsa Bolgarska da globoko občuti-ogorčenje proti zavratnemu sovražniku svoje neodvisnosti. Leto 1913. je že daleč. Tokrat nalet Romuni ob vratih Bolgarske narod v orožju, ki ga podpirajo njegovi slavni zavezniiki. Bolgarska ima z Romunsko urediti še stare račune, Romunska vlada poziva Bolgarsko, naj jih likvidira. Dežela sprejema izziv, v nadi, da bo mogla vrniti Dobrudžo njeni materinski deželi.

Pogreb generala Žostovega.

SOFIJA, 2. (Agence Tel. Bulgare.) Danes se je vršil pogreb na svojem mestu umrlega načelnika generalnega štaba, generala Žostovega.

Albansko-macedonsko bojišče.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglša: 3. septembra 1916.

Jugovzhodno bojišče. — Vzhodno. Valone so italijanske sile ponovno prodirle čez Vojušo; večina smo jih vrzeli zopet nazaj že snoci.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 3. septembra 1916.

Balkansko bojišče. — Na macedonski fronti nič posebno pomembnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 3. (Kor.) Iz vojne tiskovne stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 1. t. m.: Albanija: 30. avgusta zjutraj je naša mešana prodirajoča kolona, po permaganju velikih težav v terenu, dosegla Tepeleni ob Vojušo in zasedla kraj, ne da bi bila zadela na odpor. Istočasno so bersaljerški oddelki izvršili drzno kretinjo proti avstro-ogrskim postojankam na hribi Gradishe in Arubes. Pri Carburnari smo dosegli drugi breg Vojušo in v sredi tem sovražnem ognju osvojili za obrambo pripravljene vasi Kabos (Klosia) in Hekali; pri čemur je sovražnik izgubil 72 ujetnikov, med njimi kakih 40 priadnikov avstro-ogrške armade, ter veliko množico municije. Ponoči so se bersaljerji, ko so bili obveščeni o srečnem prodretju proti Tepelenju, vrnili v naše črte, ne da bi bili moteni. Na levem bregu reke so sovražna letala metala bombe na Preveni, ne da bi bila napravil kaj škode.

Revolucija v Solunu.

ŽENEVA, 2. (Kor.) V „Echo de Paris“ označa Herbet nastop nacionalnega obrambnega odbora na Grškem za stvar notranje grške politike, o kateri vladam prav tako ne gre sodba kot tudi ne nadzorstvena pravica, vendar pa je treba onim, ki hočejo iti v smrt za svojo domovino, izkazovati spoštovanje.

RIM, 3. (Kor.) Agencija Stefani javlja iz Soluna: Odbor za narodno obrambo je ukrenil takojšnji poklic macedonskega razreda 1915 in je prepovedal odpotovanje vsem državljanom v starosti od 19. do 45 let.

Položaj na Grškem.

BERN, 3. (Kor.) Po poročilih francoskih listov iz Aten je kralj Konstantin sprejel v advdijci tudi ruskega in angleškega poslanika. Grška vlada je za prihodnjih osem dni prepovedala demonstracije v Atenah.

srkajo brezkončno radost, ki dehti iz čaše krasno rože...

Solnce se je bilo pogreznilo za daljno gričevje, in dolge, temne sence so legle preko pokopališča. Veter je postajal glasnejši, in vrbe-žalujke so se pričele pripogibati in šumeti z glasnim šumom. Jazminov grm kraj svežega groba se je tresel, in z njega so se usipali drobni, veči lističi in so padali na sveži grob. Izza vrh je stopil nenadoma grobar. Bil je star in gladko obrtega obraza. Vlekel je iz dolge pipe in je pihal zadovoljno goste dime proti vetru. Prepeval je polglasno fantovsko pesem in je stopal skrbno okrog grobov, kakor bi se bal, da ne pohodi cvetice, ki je rasla ob skrbno gojenih grobovih.

Ustavil se je kraj mene in je vzel pipo iz ust. Pogledal me je s svojimi sivimi očmi in se je nasmehnil. »Mhm, tako ob večeru je lepo,« je dejal in je pokimal z glavo. »Tako lepo je, ko žumi veter in se dela večer. Srce ni iz kama — bogme, da bi bilo!« Mlada je bila sirota in še v smrti tako lepa. Ni zaslužila, da sem jo zaprl sem v to celico — o, resnično! A kaj hočeš? Butaj z glavo ob ka-

RIM, 3. (Kor.) Agencija Stefani javlja iz Aten 2. septembra zvečer: »Agence d'Athenes« poroča, da 42 četverozveznih ladij križari pred Pirejem, tri so pripadle v pristanišče in so izkrcale oddelke, ki je zaplenil tri tamkaj zasidrane nemške ladje in razvil na njih zastavo četverozaveze. Druge ladje so se polastile v arzenalu delujočega brezžičnega brzozava. — Poslaniki četverozaveze so posetili Zaimisa in so se sestali nato na francoskem poslanstvu, kjer se je sklenilo, sestaviti noto, ki jo drevi ali jutri zjutraj izroče Zaimisu. — Razpust zbornice in volitve so se odgodile. Kraljeva mizlica traja dalje.

Nove ententne zahteve.

ATENE, 3. (Reuter.) (Kor.) Več Nemcev je bilo tu aretiranih, veliko se jih je poskrilo. Noto, ki vsebuje zadnje zahteve entente, je bila v soboto popoldne izročena Zaimisu. O vsebini note ni nič znane. Tu vlada velika nervoznost.

Zapadna bojišča.

BEROLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 3. septembra 1916.

Zapadno bojišče. — Artiljerijska bitka v somuske« okolišu je narasla do največje silovitosti. Med Maurepasom in Cléryem so snpeli razpadli močnejši francoski napadi. Na desni Moze so pripravljali napad, samo na fronto Thiaumont-Vaux se raztezajočemu ognju sedeli sovražni napadi samo na obeh straneh ceste Vaux-Souville. Zavrnili smo jih.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Turška bojišča.

CARIGRAD, 2. (Agence Tel. Milli.) Glavni stan javlja:

Kavkaška fronta. — Na desnem krilu so bili tekom včeraj v raznih odsekih izvedenih kretanj ponovno dovedeni ujetniki. V ognitskem odseku smo odbili in zaustavili sovražni napad. Nasprotnik je imel tri tem izgube. Neki poročnik in drugi zajeti vojak so izpovedali, da je 15. kavkaški lovski polk tekom svojih brezuspešnih napadov dne 30. avgusta izgubil tri četrtine svojega efektivnega stanja in da so izgube ostalih polkov nerazmerno velike. V središču so deli naših čet napadli sovražne jarko. Vdrl so v sovražne okope, popolnoma onesposobili 4 sovražne poljske topove ter zajeli 45 vojakov in več konj topovske uprege. Na levem krilu in v obrežnem odseku je potekel dan brez bojev.

Dne 31. avgusta je bil sovražen monitor, med tem ko je pod vodstvom nekega letalca obstreljeval obrežje pri Cezmu, zadet po strelu naše artiljerije ter se je umaknil v smeri na Klos, potem ko je bil v cellem oddal osem strelcev. — Na ostalih frontah nič novega.

WILSON O POLOŽAJU.

KOLIN, 3. (Kor.) »Kölnische Zeitung« javlja iz Washingtona: Predsednik Wilson je sprejel demokratsko kandidaturu za predsedništvo. Ob tej priliki je, kot je običaj, imel govor o političnem položaju. Glede zunanje politike je izjavil Wilson, da hočejo Zedinjene države ostati nevtralne, ne samo, ker hoče tradicionalna ameriška politika, da se Amerika ne vmešava v evropske spore, temveč tudi zato, ker je očitna dolžnost Amerike, da prepreči brezmejno razširjenje vprašanja sovražstva in opustošenja. Wilson je priznal, da je storil pogreške v amerškem vprašanju. Končno se je baval z bodočim mirom, ki mora biti pravičen in trajen. Ameriški narod mora z vso svojo navdušenostjo in ugledom delati na to, da se do-seže časten mir. Noben narod se ne sme prisiliti, da bi stopil na kako stran; toda ostati pa tudi ne more nevtralen noben narod, če bi se namenoma hotel kaliti s-

men, če hočeš! A kaj ti pomaga, te vprašam? — Mhm, a ona je bila mlada in lepa...

Še enkrat je pokimal z glavo in je uteknil pipo v usta. A potem se je okrenil in je odšel, pevajoč polglasno veselo fantovsko pesem. Izginil je med vrhami-žalujkami, in čulo se je samo še njegovo poskočno, radostno petje.

In bil sem spet sam kraj svežega groba. A oči niso videle več vselega pokopališča, in duša ni čutila teže, ki je ležala nad tujino. Razgrnil se je pred očmi blesteči Kras, in pomlad je hodila po njem. Brezkončen vonj se je širil vseokrog, da je človeku vriskala duša. Solnce je sijalo s smejočega neba, in kamor so pogledale oči, povsod je migalo belo cvetje in se je smejalo. In skozi vzhod so plaval sladki, šepetajoči glasovi. Treba ti je bilo samo poslušati, in zaslišal si pravilico, ki ti je govorila zgovorno in s porednim glasom o sreči in ljubezni, ki jih je rodila v mehkem jutru sredi dehtečega Krasa...

Vera se je oklenila z obema rokama mojega vrata. Njen obraz je rdel, in nje-moдре oči so se smejale. Sedela sva na široki skali na višini in sva počivala

tovni mir. Vsi narodi sveta se morajo zediniti v splošno zagotovilo, da vse, kar koli naj bi se zgodilo z namenom, da bi se kalil mir vsega sveta prej preišče razsodišče vsega sveta preden se stvar izvrsi.

Aprovizorijske stvari.

Sadije in zelenjava.
Za tekoči teden so določene sledeče cene za prodajo na drobno: Cesen od K 3'60 do K 4, pesa 72 vin., korenje 72 do 80 vin., zelje 44 vin., čebula 80 do 96 vin., kumare 80 do 12 vin., komad, fižolovo stročje, mešano 96 vin., fižolovo stročje, belo K 1'04, fino 40 do 48 vin., malancane 6 do 12 vin., komad, jabolka I. 88 do 92 vin., jabolka II. 64 vin., hruške I. K 1'20 do K 1'40, hruške II. 84 do 92 vin., češnje 80 do 88 vin., krompir 36 vin., paradižniki 80 do 88 vin., petršilj V 1'20, solata 60 do 68 vin., špinaca 80 vin., grozdje K 1'20 do K 1'60, buče 10 do 18 vin.

Domneve vesti.

Krvave pogreške. Pod tem naslovom so približle sušaske »Primorske novine« daljšo razpravo, v kateri se označujejo dejstva, ki so povspeševala proces raznarodovanja v naših primorskih pokrajinah: sredstva, ki so jih porabljali naši narodni nasprotniki in naše lastne pogreške in zamude. Med drugim je rečeno: Tudi v rodbini dajemo tujemu jeziku prostora in časa, da se vgnezdjuje in da nam pred očmi ruva mili naš jezik iz srca otroškega. Poleg slabe narodne vzgoje naših žent, tudi sinovi nam niso mogli biti v najboljem slučaju drugačni, nego indiferentni. Na očeta pritiska sila opravil, ki ga odtežajo krogu svojih, a mati, ki je nepretržno pri otrocih, ki je prvi njih voditelj v svetu, odgojena v rodbini, kjer je prišel tuj jezik do veljave, ne more, niti ne zna, da bi za rana vcepjala deci narodno kulturo. V rodbini ne čuje dete o važnosti svojega jezika, ne vidi vidnih znakov svoje narodnosti. Dokler je v zibel, ne pevajo mu sladkih naših uspavaljk, ko dorasne, ne hranijo ga z narodnimi pesmi, da bi mu vtisnili vsaj to neizbrisno sled, da ne bi pozneje pozabil na narodnost, iz katere je izšel. Splah se naši pesmi ne posveča tista pažnja in se je v narodni vzgoji ne daje tisto mesto, ki jej pripada po nje važnosti. Tudi naša pevka društva posegajo po umetnih skladbah, mesto da bi širila med narodom narodno pesem in bi s tem najuspešneje zatirala tiste reške in tržaške šantanske, čisto tudi nemoralne pesmi, s katerimi izpopolnjujejo sliko — kakor da so naša primorska mesta fiktivno italijanska. Če na ulici vlada tuj duh, če se z narodno šolo ne odbija njega škodljivo vplivanje, če dete tudi v rodbini ne dobiva narodne hrane: je-li potem kako čudo, da nam prva generacija že množi nasprotne vrste proti lastni krvi? In ni zgolj slučaj, da so voditelji nasprotnikov čisto rene-gati našega imena? V tem je najočitnejši dokaz energije in mladosti našega plemena, ki iz vasi prodira v mesta, ko je italijansko plemo izmozgano in izcerpljeno po mestnih slasteh in udobnostih ter že davno obsojeno v smrt. In ne bi ga bilo več, da mi niso sinovi našega naroda pomlajali krvi! (K tej razpravi se še povrne-mo, ker govori resno besedo tudi na račun hrvatskega elementa v Trstu).

Gestovanje zagrebske opere na Reki je zagotovljeno v veliko zadovoljstvo reskega in sušaskega občinstva. Pevale se bodo tri opere: »Ogenj« Berse, »Kavalir z rožami« Straussa in »Chopin«.

Mestna zastavljalnica. Danes 4. t. m., od 9. dop. do 3. pop. se bodo prodajali na dražbi nedragoceni predmeti serije 138., zastavljeni meseca julija 1915. na rdeče listke, in sicer od št. 2500 do št. 3900, v torek, 5. t. m., ob istem času pa od št. 3901 do št. 5100.

po dolgi poti. Prehodila sva Kras od vzhoda do zapada, od jutra do večera. In najini duši stili bili polni sreče, katere sta se nasrkali sredi dolgega dneva, in nista čutili drugega kakor sladko omam-ljenost brezkončnih pravljic.

»Glej, to je življenje,« je govorila Vera in se je stiskala k meni. »Večno cveti in se razsuje — razsuje samo za to, da vzklije spomladi še lepše. Ali vidiš mor-da sredi tega cvetja in pravilic smrt, ki gleda s svojimi udrtimi očmi na to vese-lo življenje? — O, dragi, saj smrti ni na svetu; smrt je samo nesrečna pravljica, ki jo je izmislila hudobna mačeha za svojega pastorka... Poslušaj, kaj šepetajo pravilice preko tega paradiža, in mi povej, če čutiš le en dih smrti!«

In poslušal sem in sem gledal preko paradiža. Povsod se je smejalo življenje s svojo živo radostjo, in bilo ni niti naj-manjše sence, ki bi me spomnila na smrt. Vzkliko je bilo življenje iz brezkončnosti in je gledalo s svojimi brezskrbnimi očmi v brezkončnost, in strahu ni bilo nikjer pred onim groznim, ki z enim samim zamahom umori to kipeče življenje. Večnost se je razgrinjala krog-

PODLISTEK.
JOS. VANDOT:

Begunci.

6. Vera.
I.

Belo cvetje se razsijple v umazane mlake, in vsepovsod se razlega obupni jok in vpijtie. A solnce ni in moči ni, ki bi zgrabila burjo in bi ji zastavila pot... O, Vera, čemu si umrla sredi mrzle tujine in si zaprla svoje lepe, modre oči?

Silna je bila bolest, ki se me je polastila tisti trenutek. Toda hipoma se mi je zazdelo, da se je stresla mrtva roka pod mojimi ustnicami. Dvignil sem glavo in sem pogledal na rožni obrazek, ki je počival med gostimi, temnimi lasmi. In bolest je izginila, in vrnila se je radost, ki je bila vstala ob Verini smrti... Saj nisem umrla. Moje srce bo živeło večno v roži, ki bo vzcvetela iz mojega groba. Vsako jesen se bo razsula, a vsako spomlad bo vzbrstela na novo. Samo na Kras jo ponesi, ker v tujini ni solnca za njo... Saj ni smrti na svetu; samo življe-

Razne politične vesti.

O pok. slovaškem prvoborniku Sveto-
zarju Hubanu Vojanskem poročajo na-
dalje: Bil je ognjen rodoljub, zvest svojim
narodnim idealom, ki jih ni nikdar zata-
jil. Tako je zašel čisto v konflikte z ogr-
skimi vladami in ogrska sodišča so ga ob-
sojala radi njegovega prepričanja v za-
porne kazni. Ali tekom časa so se izpre-
menila politična naziranja in struje med
Slovaki, in Huban Vojansky je izgubljaj
na pristaših in prijateljih. Njegov vpliv se
je manjšal in je na zadnje ostal skoro
osamljen. Toda vsi, nasprotniki in prija-
telji, so soglašali v tem, da je za svojo
deželo, za domačo literaturo in za po-
vzdigo narodnega duha izvršil toliko orja-
ška dela, da mu mora to pripoznavati
vsakdo in se klanjati pred njim. Prežet
duha svojega očeta, je smatral Huban Vo-
jansky vse delo s peresom kot službo za
narod. Naj je izražal svoje simpatije za
južne brate, naj je grajal zločinstva, naj
je z opisovanjem nje lepote povzdigoval ju-
bezen do domovine in določal cilje na-
rodnega dela — vsikdar je Vojanskega
vodila plemenita tendenca. — O njegovih
povestih piše neki kritik: Povest Vojan-
skega je knjiga, ki ne izgublja na vredno-
sti: v svoji svežosti bo vedno blestela kot
najlepši cvet slovanske beletristike, kot
eden najlepših plodov vse zapadnoslov-
anske literature.

Knjiga o češkem narodu. V času vojne
so izdali Čehi važno knjigo, ki bi bila se-
veda v normalnih razmerah mnogo do-
vršeneja in popolneja. Vendar bo tudi
taka, kakor je, dobrodošla vsem tistim, ki
se zanimajo za ta napredni slovanski na-
rod. Knjiga, ki nosi gornji naslov, je izda-
na pod uredništvom znanega pisatelja
dra Zdenka V. Tobolke ter je — ka-
kor pravi pisatelj v predgovoru — na-
men, da izpopolni tisto, česar je Čehom
nedostajalo za reprezentacijo v tujini, o
njihovem ljudstvu, o njegovem naseljenju,
o njegovih fizičnih prednostih in njegovi
materijalni moči in duševni jakosti. Da
ima nemška javnost o čeških razmerah
več meglenih pojmov, negoli pozitivnega
znanja, je dejstvo, ki ga Nemci ne pri-
znajo. No, pustimo to na strani. Vseka-
ko pa bi bilo bolje, ako bi se bili Nemci
potrudili, da bi se bolje poučili o razvoju
češkega naroda, nego da si dajejo od tega
naroda udobno servirati informacije. V
rečeni knjigi, ki izhaja pod sedanjimi ti-
skovnimi razmerami na Češkem, je mo-
ralo izostati marsikaj, kar bi sicer zani-
malo tuje čitatelja — v prvi vrsti zgo-
dovinski opis češkega propadanja in po-
novnega preporoda ter opis političnega
položaja na Češkem pred izbruhom vojne.
Nu, knjiga nudi še vedno dovolj, da tuja
seznani z današnjim stvarnim položajem
češkega naroda. Že prvo poglavje, ki go-
vori o čeških naselbinah in o številni
moči Čehov, iznenadi tuja z dejstvom,
da Čehi s Slovaki na Ogrskem štejejo 9
milijonov duš, dočim jih je en milijon v
inostanstvu. — Dalje govori knjiga o kul-
turnem, zgodovinskem in gospodarskem
razvoju češkega naroda in informira v
tem času zares dobro vsakogar, ki se za-
nima za češki narod. O tej knjigi je tudi
dunajska »Arbeiter Zeitung« prinesla jako
pohvalno oceno. — Ob tej priliki bodi
omenjeno, da je tudi znani angleški publi-
cist Scotus vlatot (Seton Watson) napi-
sal knjigo o Čehih pod naslovom: »The
future of Bohemia« (O bodočnosti Češke).
Tako se Čehi se svojimi vrlinami, svojim
delom na vseli poljih človeškega sno-
vanja, se svojim vsestranskim napredkom
boli in bolj uvrščajo v prve vrste velikih
kulturnih narodov.

Madjarska opozicija in Hrvat. Madjar-
ska opozicija pošilja v svet razne izjave.
Nje prvaki se oglašajo z zahtevami po
uresničenju programa 1848 leta. V zvezi
s tem zahteva za Ogrsko svojo madjar-
sko vojsko. Je seveda še drugih zahtev,
po katerih naj bi se po vojni uredilo raz-
merje med Avstrijo in Ogrsko. Vidi se,
da madjarska opozicija zahteva povsem
novo podlago za nagodbo med obema
polovicama monarhije, kar pa zadevuje
v živo visoke interese Hrvatske in tan-
gira razmerje med njo in Ogrsko. »Naše
Jedinstvo«, naglašja, da ima Hrvatska na
to le en odgovor v besedah Strossma-
yerja l. 1861.: Hrvatska bo napram Ogr-
ski v isti zvezi kot Ogrska napram Av-
striji, in če madjarska opozicija misli, da
je za edinstvo države bolje, da ima O-
grska svojo narodno vojsko, bi bilo tudi

iz istih vzrokov bolje, da tudi Hrvatska
ima hrvatsko vojsko. In na strani posled-
nje so tradicije močnejše. Hrvatska je s
svojo vojsko grančičarjev nekdanj rešila
državo — pod banom Jelačićem.

Madjari naglašajo v parlamentu svoje
velike žrtve in zasluge v tej vojni za mo-
narhijo in hočejo nagrade. Strinjamo se,
ker tudi Hrvatje imajo enakih velikih za-
slug in doprinašajo tudi mnogo žrtev.
Vsakemu priznanje. Ali uresničenje ma-
djarskega programa l. 1848. — v kolikor
je posegal v usodo Hrvatov — naj Ma-
djari le puste iz misli. Hrvatje so ta pro-
gram razdrli, ko so nastopili proti njemu
z orožjem, da obvarujejo Hrvatsko pred
njegovimi aspiracijami, nezakonitimi in
nepravičnimi. Ta madjarski program je
zakopaval njihovo državno pravo, a Hra-
vatje so sedaj bolj nego kdaj uverjeni,
da so brez državnega temelja — brez
moči. S tem je vse povedano.

Ne pomenja to, da bi bila Hrvatska na-
sprotna madjarskim zahtevam. Pomenja
le, da se tudi Hrvatska čuti živo, da ima
in da zahteva svoja prava. Od madjarske
opozicije je odvisno, da njihova in hrv-
vatska prava ne pridejo v navskrižje.
Ako hoče madjarska opozicija potem de-
lati za nove odnose, za novo zvezo med
Ogrsko in Avstrijo, se mora tudi Hrvat-
ska oglašati za-se s onim člankom iz leta
1848. — vedno na podlagi onih besed
Strossmayerjevih.

Obnovljenje Avstrije.

Tiskovni oddelek vojne pošte št. 239
je začel izdajati list »Soldaten Zeitung«,
ki se predstavlja kot odločen prvobornik
za obnovljenje Avstrije in govori iz nje-
ga trdna volja, da kri prelita v tej vojni.
ne ostane zastoj prelita. Trdno združe-
nje narodov, ki se je tako močno uve-
ljavilo, naj se reši tudi tja čez — v čas
miru kot podlaga nove, edine Avstrije, z
vojaško odločitostjo razpravlja vprašanja,
katerih rešitev mora zahtevati vsak do-
ber Avstrijec. Važno besedo izreka o
avstrijskem parlamentu. Naglašja potre-
bo, da dobi naš parlamentarizem novo
življenje in novo obliko. Državna ideja in
ideja parlamentarizma ne smeta biti več
poima nasprotstev, kakor je bilo to v
zadnjih letih, marveč morata drug dru-
ga podpirati in pospeševati.

To so seveda le splošne ideje, kakor
jih posnemljamo iz kratke ocene v listih.
Ce se iz teh splošnih idej in principov iz-
vajajo tudi logični zaključki glede na po-
stopanje državne uprave napram vsem
narodom in na uredbo njihovega medse-
bojnega življenja — potem moremo le z
zadostnim pozdravljanjem tega novega
»prvobornika za obnovljenje Avstrije«. Za
to obnovljenje postavlja premiso, ki jo
posebno podčrtujemo: kri, ki je tekla
v tej vojni, ne sme biti zastoj prelita, a
to kri so prelivali vsi narodi monarhije!!
Edino logični, pravični in dosegi cilja —
sloge med narodi kot podlage novi uredbi
monarhije — služeci zaključek pa je:
enakopravnost vseh narodov, enako do-
brohotno pospeševanje njih kulturnih,
narodno-političnih in gospodarskih kori-
sti. Vsako drugačno »obnovljenje« ne bi
dovajalo do gori označenega cilja, mar-
več bi nas oddaljevalo od njega, ne bi uje-
dinjalo narodov, marveč bi jih razdva-
ljalo, ne bi ustvarjalo trdne podlage, mar-
več bi jo rušilo, ne bi bilo »obnovljenje«, marveč — slabljenje.

Kar se tiče prevažnega izreka o potre-
bi, da preneha nasprotstvo med pojmom
parlamentarizma in državne ideje — nam
silijo trpke besede iz peresa sprčo vlo-
ge, ki jo sedaj — v teh velikih časih —
igra ogrski parlament v naši monarhiji.
Radi bi, tudi potrebno bi bilo, ali — ne
smemo. Zadel bi na obično stran in ne
bi pisali za čitatelje.

Le narahlo par besed. Nam se zdi, da to
nasprotstvo iaktično ne obstoji, marveč
da se izvestni krogi le boje neke nevar-
nosti, ki — je ni; in da zato naš parla-
ment igra tako mizerno vlogo poleg ogr-
skega. S polno zavestjo in trdnim prepri-
čanjem pravimo, da bi bil tudi naš parla-
ment, če bi bil prišel do besede, v polni
meri ustrezal zahtevam vodilnih činite-
ljev, da bi bil brezpogojno zadostil svoji
patriotični dolžnosti napram domovini in
ji dovolil vse, česar treba v teh težkih
urah v svojo obrambo. Saj priznavamo
možnost, da bi se — primerno strukturi
države — oglašala morda različna nazir-
anja. Ali po našem mnenju ne bi bilo na

škodo državne ideje, marveč bi tej še le
izkristaliziralo pravo vsebino, če bi žive
sile, ki delujejo v državi, prišle tudi v
parlamentu do izraza. Iz svote vseh na-
ziranj more dobiti državna ideja pravo,
pristno, sestavi države odgovarjajočo
konkretno vsebino in obliko. In zdi se
nam, da v tem pogledu nismo v navskri-
žju z gori rečenim glasilom. Kolikor mo-
remo soditi, ne pripisuje — govoreč o po-
trebi, da si parlamentarizem in državna
ideja nista nasprotna pojma — krivde sa-
mo eni strani, marveč konstatira le stvar
pod vtisom dejstva, da je avstrijski pa-
rlament v tako važnih časih položen na
led.

Po vtisu torej, ki ga dobivamo po oceni
izvajanj v »Soldaten Zeitung« o obnovlje-
nju Avstrije, pozdravljamo ta pojav z za-
dostojenjem. Da-li ga pozdravljajo tudi
razni gospodje v Volksratih, ki so silili v
svet s programi, ki bi zagrali poti do
takega obnovljenja, kakor ga želi vojaško
glasilo?!!

Gospodarstvo.

Kako se napravi izboren jabolčnik.

Letos je v mnogih krajih jako dobra letina
za jabolka, medtem ko se naši vinogradniki
skoro vobče pritožujejo, da bo marsikje
letošnja vinska letina bolj pičila. Kako izbora,
pravemu grozdnomu vinu podobna pičja,
— torej jabolčni most ali jabolčnik — se
oa napravi iz jabolka, dokaže naj sledeči
dogodek. Ko sem bil še vodja kmetijske
šole na Grmu in so se nekega leta jabolka
prav dobro obrodila, sem sklenil, nekoliko
jabolčnika tako napraviti, da bi bil po okusu
bolj kolikor mogoče sičen pravemu grozdn-
mu vinu. Da se mi je to popolnoma posre-
čilo, dokazuje to-le dejstvo: Prihodnje leto
je obiskal inšpekcijskim potom zavod gospod
Edmund Mach, dvorni svetnik v c. kr. po-
ljejedelskem ministru na Dunaju. Mož je
bil odlični vinski veščak, kajti dovršil je
slovoč vinsko šolo v Klosterneuburgu in
nato je postal ravnatelj deželne vinske in
sadjarske šole v St. Mihelu na južnem Ti-
rolskem.

Pri tej priliki smo šli tudi v šolsko klet
pokusat vino. Kakor je pri pokušnjah vin v
kletih že navada, sem dal gospodu najprej
po mojem mnenju najslabše vino pokušiti,
namreč jabolčnik. To sem pa seveda storil,
ne da bi mu preje povedal, kako vino po-
kušja. Ko mož doždevno vino (jabolčnik) kaj
vestno pokusi, se prijazno namuzne ter reče:
»O to je pa nekaj finega, posebno fini buke,
ima to vino, ali ni znabiti riling? Bil sem
pri tej priložnosti seveda v ne ravno majhni
zadregi, in v tem sem odgovoril, da bom
še dalje potem povedal, kako vino je v dotičnem
sodu, ko bomo še druga vna pokušali. No
in tako se je tudi zgodilo. Po pokušanju
vseh ostalih vin me je vprašal gospod dvorni
svetnik, kako vino je bila prva pokušnja?
Odgovoril sem mu simeje se »Gospod dvorni
svetnik, to je naš lanski jabolčnik... Tega
pa nikakor ni hotel verjeti, toda ko je to
tudi navzoči gospod drugi učitelj zavoda
potrdil in v prinesenem kletarskem zapisniku
pokazal, se ni mogel načuditi dobroti jabol-
čnika, in vprašal me je, kako je bil jabolčnik
napravljen. To sem mu povedal in svetnik
si je v kratkem v beležnico napisal recept
za napravo, češ: »To moram v St. Mihelu
sporočiti da bodo tudi tam istotako z napra-
vo jabolčnika postopali«. Dotični jabolčnik
je bil tako-le napravljen: Dobrih 14 dni
pred pričetkom trgatve sem dal potrebna
jabolka obrati. To se je moralo pa tako
vršiti, da so bila jabolka kolikor mogoče
malo poškodovana, to je ranjena ali otočena.
Obrana jabolka so potem ležala, da so se,
kakor pravimo zmedila (dozorela) v zravnem
podstrešju v 30 do 40 cm debelih plasteh.
Ko smo s trgatvijo bili že skoro gotovi,
svo kar mogoče fina jabolka odbrali, namreč
vsja gnila zavrgli, nagnita pa skrbno obrezali,
potem v posebnem sadnem mlinu zmleli, v
stiskalnici pa kar le mogoče dobre stisnili
ali sprešali. Tako dobjeni most smo potem
zlihi takoj na ravno otisnjeni, še nič pokipele
grozdne tropine, na katerih je potek brez
dotike zraka pod kipelno veho pokipeli. Ko
se je to zgodilo, odtočili smo dokipeli most,
tropine pa kar le mogoče dobro otisnili,
to je sprešali, ter vso prešeno mostu
dobili.

Tu navedeno zaprti kipeje pod kipelno
veho se izvrši na najpreprostejši način v po-
lnovaljaku, bariglj, sodu, ki je z vrati oprem-
ljen, tako-le: Na vrata se pribije čez čepovo
lujko ali primerno kositrasto cedilo, ali pa
snažno, majhno metlico, ki je narejena iz
lubja oprošenih vejic. V posodo samo se

spravi skozi vrata grozdne tropine ter na
to posodo zapre. Skozi veho se pa potem
naliva sadni most tako dolgo v sod, da ga
manjka v njem le še za dobro veliko ped,
na kar se v veho samo popolnoma
trdno zatakne kipelna veho. Na ta
način bi se moglo v naših nevino-
rodnih krajih, recimo na Gorenjskem ali pa
na Pivki, napravljati kaj fini jabolčnik, še
celo hruskovec ali — tepkovec, ako bi se
tja dobile grozdne tropine z Dolenjskega ali
pa iz Vipave. Te kaže pa takole prepelja-
vati. Vzame se sod iz cementa, katerega se
prav čisto umije, potem pa kar le mogoče
trdno zatlači s tropinami in sicer s pomo-
čjo primerne kolo — ter potem zabije.

Tako doposlane tropine so lahko brez vse
škode tudi osem dni na potu, ne da bi se
kaj pokvarile.

Glede naprave hruskovca — tepkovca — mo-
ram še omeniti, da se mora iz tepk že ta-
krat napraviti most, ko pričnejo nekatere
padati z drevesa. Popolnoma dozorele, torej
že mehke tepke, dajejo veliko presladak tep-
kovec, ki se nikakor neče izčistiti, drži se
pa tudi ne.

Ko bi se pri nas sadni most tako na-
pravljal, točilo bi se ga brezdvomno tudi
po gostilnah, kakor je to na Avstrijskem,
Štajerskem itd. običajno. R. Doienc
v »Gostilničarju«

To in ono.

Tajni svetnik dr. Kerzl, telesi zdravnik
našega vladarja, je slavil te dni svoj 75
rojstni dan. Slavljenec se je rodil dne 28.
avgusta 1841 v Pardubicih na Češkem.
Najprej se je bil posvetil juridičnim študijam,
a ko je dobil brezplačno mesto v
Josefinumu, se je mogel, kar je prvotno
želel, posvetiti medicinskim študijam.
Prestopivši v dvorno službo je obrnil po-
zornost z neko konsultacijo pri nadvoj-
dinji Mariji Valeriji in pozneje je bil ime-
novan za telesi zdravnika našega ce-
sarja ter je v polni meri zadoščal tej
častni, ali tudi z veliko odgovornostjo
spojeni nalogi. Razmerje med njim in vla-
darjem je razmerje brezpogojnega za-
upanja in — osebnega prijateljstva. Dr.
Kerzl je že mnogo let najvestnejši čuvaj
zdravja našega vladarja.

Posl. dr. Chlum oproščen. Dr. Chlum,
odvetnik in bivši deželni poslanec v
Iglavi na Moravskem, ki je bil obtožen
radi političnega delika, je bil na ponovni
razpravi pred divizijskim sodiščem v
Brnu oproščen. Razprava je trajala dva
dni.

DAROVIL.

Milosrdni dorovi za naše vojake jugo-
zapadne fronte. Damskemu vojno-oskrbne-
mu odboru so došli sledeči nandalni dorovi
za naše hrabre vojake jugozapadne fronte:
Rih. Mayer K 10. zbirka cesarska komi-
sarja K 549, zbirka »Lavoratore« K 10, ob-
čina Punart na Krku K 718-21, Trž. društvo
»Austria«: 26 ruh, 23 prevl k za blazine,
12 sraj, 10 čepic, 6 volnenih in 13 drugih
televnikov, 1 volneno odejo, 10 brisač, 6
četek za nohte, 2 umivalnika, 1 par copat,
2 britvi, 2 stroja za striženje las, 1 za o-
knjig, 74 tas, 40 žlic in 1 posodo za disin.

ČESKO - BUDJEVSKA RESTAVRA-
CIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v
Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14,
vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven
glavne pošte. Slovenska postrežba in slo-
venski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Čevlji za moške, najboljše vrste, št. 39—45 se
prodajo po najnižji ceni. Percjevič, ul.
Tor S. Lorenzo 10, vr. 13 (S. Michele). 591

Kupujem volno, železo, lito železo, bomb-ž
in žaklje vsake vrste. A. Pezzetta,
Trst, ulica Barriera vecchia 27. — Prihajam tudi
na dom. 467

Kupujem bombaž in vreče. Ul. Madonna
20. Rudolf Susi. 587

5 kg (poštni zaboj) najboljšega kavinega na-
domestka po poštnem povzetju, franko
na dom 20 K. — U. Pangerc. Dolina št. 69 pri
Trstu. 487

Žaklje vsake vrste kupuje prva slovenska trgo-
vina, Jakob Margon, Trst, ulica Soli-
tario 21 (pri mestni bolnišnici). 566

s prostim vhomom in z
uporabo kuhinje se odda
v najem. Ulica Commerciale 14, I. nadstr. 1057

Kette & Malalan na Opčinah naznanjajo
svojim cenj. odjemalcem
da imata veliko množino belega in črnega vina
na razpolago. Cene zmerno. 572

Na debelo samo za preprodajalce.
Nogavice, sukanec, pipe, mlo, gumijev podpet-
nik, razni gumbi, denarice, mazilo za čevlje,
električni svetiljke, baterije, pisarniški papir ko-
pirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega kriza,
trena za bralo, zlice, razna rožila, mrales
za brke, pletenice, srajce, spodnje hlače, ogledala,
ustalci, razne glavničke, zaponke »Patent Knöpfe«
in drugo prodaja JAKOB UJVI, ulica S. Nikolaj
št. 19. 62

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem
ateljaju v Trstu, Via delle Poste
št. 10. 246

J. Štoka, trgovina, Trst, ul. Molin piccolo 19,
colo 19. Na drobno in debelo
Razglednice: Umetniške, voščne, po-
stne, krajinske, vojne, ljubim-
ske, glave, morske, cvetlične itd. od 3.—
naprej za 100 kosov. — Tržaške po K 2.50
naprej za 100 kosov.

Pisarniški papir v mapah po 20 vin.
in naprej, v kesah po 1.50 naprej najrazličnejših oblik in barv.

Noteti za civiliste in vojake, od najv-
rednejših do najfinjših v usnje ve-
zanih, v vseh mogočih oblikah.

Vojne dopisnice (Feldpost) bele, roza,
rumene in modro zel-
enkaste: dobre po K 2.00, boljše po K 3.—
fine po K 3.50 najfinjšje po K 7.50 za tisoč
kosov.

Svinčniki: navadni od 26 vin. naprej
ducat, »Mephisto« K 2. ducat, »Pensala«,
»Hardtmuth«, »Koh i Nohr« po K 4.50 ducat
in sicer vseh mogočih kakovosti in barv.

Črnilo najboljšje vrste vseh barv in veli-
kosti sklenjen, za preprodajo du-
cet steklenic po K 2. Črnilo za stamplje
vseh barv.

Pisarniške potrebščine: Papir vseh
formatov, najrazličnejša držala, peresa, podloge,
pivniki, gumi, pečatni vosek, niti, tintniki,
kuverti itd. itd.

Trgovske knjige, bloki in zvezki
vseh oblik in ve-
likosti, mehko in trdo vezane.

Tiskovna dela: vizitke, račune, tr-
govske tiskovine,
knjige, kuverte, cenike itd. izvršuje točno
po naročilu.

Knjige: Slovarje, slovnice, slovenske in
tujjezične, leposlovne, znan-
stvene in šolske ter knjige za mladino.

Pečate iz kavnika in kovine, za občine,
urade, pisarne, privatnike itd. iz-
vršuje točno v vseh oblikah.

Zastave: Cesarske in narodne v vseh
velikosti ima v zalogi in jih
izvršuje po naročilu.

Igeralne karte vseh vrst, slovenske,
nemške in ogrske. Šah
in domino v raznih velikosti.

Okvirje za vsakovrstne slike.

Cigaretni papirski vseh vrst: skatljje po
K 2.80 naprej, stročnice skat-
ljje po 32 vin. naprej

Vojaske potrebščine: zrcala, no-
žiči, test, noži,
in izvršuje pisarna naročila
točno in naglo.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven
Dreherjeve pivovarne) in ordinira
v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za
notranje, nenevne in otroške bo-
lezni (blizu cerkve sv. Antona novega).

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odpri od 8½ zvečer naprej

Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj

v Trstu, ul. Poste vecchie 12,

vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje

UMETNI ZOBJE.

inkrog in je vriskala sredi glasne rado-
sti proti jasnemu nebu.

»Ali vidiš?« se je smejala Vera. »O,
pravijo, da sem neumna, ker sem še
otrok in štejem komaj sedemnajst let. A
pametna sem bolj kakor vsi oni, ki mo-
lijo noč in dan samo iz strahu pred smrtjo.
Jaz pa se ne bojim smrti. Čemu tudi?
Saj vem, da me ne bo konec. Vzcetela
bom v lepo rožo in bom živela spet
krasno življenje in bom čutila to lepoto,
ki se smeje po vsem Krasu. O, resnično
— čutila jo bom lepše kakor zdaj...«

Vera se je smejala in je bila lepa ka-
kor pravljica, ki jo zbudi jutro sredi juž-
nega paradiža. Njeno sladko, drobno te-
lesce se je treslo, in deviške, napol raz-
cevele grudi so se dvigale rahlo in
mehko. Temni lasje so se ji bili razpu-
stili po hrbtu in so dehteli s svojim sla-
dkim vonjem, a modre oči so ji gledale
preko cvetkega prostranstva in so se
čudile vedno bolj.

In bila je sama vsa kakor čudežna
pravljica, ki se je rodila iz nedolžnega,
smehljajočega Kettejevega panteizma.
Vse bitje ji je bilo zaverovano v brez-
končnost življenja, ki nima nikjer konca
in začetka. Videla ni nikjer temnih senc;

le solnčne žarke je videla, ki so se usi-
pali s svojo blestečo lučjo preko božjega
Krasa in po svetlikajočem se morju. V
glasnem bučanju mrzle burje je slišala
samo veselo pesmi, ki so zvenele kakor
sama radost preko Krasa in so vriskale.
In srce se ji je smejala in je bilo kakor
otrok, ki se zamakne v knjigo svojih prav-
ljic in pripovedi...

Solnce se je spuščalo v morje. Zlato se
je razlilo po vsem drhtečem obzorju. O-
živelo je mrtvo kamenje pod nama in se
jeslo v rumenih žarkih, ki so se usuli
zadnjikrat po dehtečem Krasu. Zazepe-
talo je še enkrat in je zapelo z razločnim
glasom. Smehljalo se je vse naokrog in
je živelo svoje skrivnostno, veliko življe-
nje. Živeli so griči, stoječi tam sredi
Krasa, in so klicali solncu; živele so
skale in so migale morju, ki se je zibalo
sredi svojih biservov in je prepevalo; in
beli grmi, polni cvetja in razkošja, so ži-
veli in so kramljali zlato besede.

»Ali vidiš?« je ponovila Vera. »To je
življenje, ki klije že iz večnosti in bo ki-
lo v večnost. Saj ni konca nikjer, in smrti,
tiste klavne postavne, ni na svetu. Svet je
naš paradiž, in Bog nas še ni pognal iz
njega.«

»Vera, ti si otrok.« sem dejal in sem
jo pobožal po temnih lasih. »Velik otrok
si in se še nisi prebudila iz svojih prav-
ljic. A Bog ti da kaj takrat, ko odpreš
oči in se razgledaš pred tabo goło življenje
s svojo ostudnostjo. Zaman si boš zakri-
vala oči z rokami in boš plakala — tvo-
jih pravljic ne bo več nazaj.«

Vera me je pogledala s svojimi mo-
drimi, živimi očmi in se je zasmejala.
Mignila je z roko in je zavriskala na
glas. A hipoma jo je postalo sram. Zarde-
la je do ušes in je povesila glavo. Toda
nenadoma se je zasmejala spet. Naglo je
ovila roke okrog mojega vrata in me je
poljubila s svojimi drhtečimi ustnicami.
»Pojdiva,« je rekla potem in si je po-
pravila lase. »Kmalu bo noč...«

In šla sva navzdol proti tili vasi, sa-
mevajoči sredi bornega drevja in sanja-
joči sredi skrivnostnega mraka, ki se je
razgrnil preko širnega Krasa. Čuti ni bilo
živega glasu. Mrak je postal vedno go-
stejši. Z neba je izginila rožna rdečica, in
izza mraka so že gledale zvezde na tiho
zemljo. Preko vsega Krasa je dihala ne-
ka mehkega, šepetajočega, in vonj cve-
tečih grmov se je širil skozi mrak in je
legal na dušo, ki je bila polna silne rado-

sti in veselih pravljic, ki so vstajale druga
za drugo sredi skrivnostnega kraškega
mraka...

IV.

Sredi vrb-Zalujk je zapel spet grobar
svi rčnostno pesem. Njegov prijetni
glas se je razlegnil preko spečega pokop-
ališča in me je vzdrnil. Noč se je že
spuščala na zemljo. Veter je bil že potihnil,
in vrbe so stale mirno krog in krog in so
povešale svoje veje. Sveža zemlja, pod
katero je spala Vera, je postala popolno-
ma črna, in od nje je prihajal čuden, zato-
hel vonj. Nizka gomila je postala še nižja
in je pričela toniti v temi, ki se je že raz-
tezala na široko krog in krog.

»Ali res leži pod to mrtvo gručo ona,
ki se je smejala še pred tremi dnevi tako
prisrčno? Ali res že trohni tisto slad